

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 116/20
Λουξεμβούργο, 23 Σεπτεμβρίου 2020

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-515/13 RENV Ισπανία κατά
Επιτροπής και T-719/13 RENV
Lico Leasing, SA και Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de
Reconversión, SA κατά Επιτροπής

Το ισπανικό φορολογικό καθεστώς που διέπει ορισμένες συμφωνίες χρηματοδοτικής μισθώσεως συναπτόμενες από ναυπηγικές επιχειρήσεις συνιστά καθεστώς ενισχύσεων

Οι παράνομες κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ανακτηθούν από τους αποδέκτες τους

Το 2006 υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πλείονες καταγγελίες σχετικά με την εφαρμογή του «ισπανικού φορολογικού καθεστώτος χρηματοδοτικής μισθώσεως» (στο εξής: καθεστώς STL) σε ορισμένες συμφωνίες χρηματοδοτικής μισθώσεως, στο μέτρο που παρείχε στις ναυτιλιακές εταιρίες τη δυνατότητα να αγοράζουν πλοία ναυπηγηθέντα από ισπανικές ναυπηγικές επιχειρήσεις με μείωση των τιμών κατά 20 έως 30 %. Κατά την Επιτροπή, σκοπός του καθεστώτος STL ήταν η θέσπιση φορολογικών μέτρων υπέρ των ομίλων οικονομικού σκοπού (στο εξής: ΟΟΣ) και των συμμετεχόντων σε αυτούς επενδυτών, οι οποίοι μετέφεραν στη συνέχεια μέρος των πλεονεκτημάτων αυτών στις ναυτιλιακές εταιρίες που αγόραζαν καινούργιο πλοίο.

Με απόφαση¹ η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2013, η Επιτροπή έκρινε ότι το καθεστώς STL συνιστούσε κρατική ενίσχυση² υπό μορφή επιλεκτικού φορολογικού πλεονεκτήματος το οποίο ήταν εν μέρει ασύμβατο με την εσωτερική αγορά. Στο μέτρο που το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων είχε τεθεί σε εφαρμογή από 1ης Ιανουαρίου 2002 κατά παράβαση της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως³, η Επιτροπή διέταξε τις εθνικές αρχές να ανακτήσουν τις ενισχύσεις αυτές από τους επενδυτές, ήτοι τα μέλη των ΟΟΣ.

Τον Σεπτέμβριο του 2013, η Ισπανία, η Lico Leasing, SA και η Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión, SA (στο εξής: προσφεύγουσες) άσκησαν προσφυγές με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής. Με την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2015, Ισπανία κ.λπ. κατά Επιτροπής⁴ ([T-515/13 και T-719/13](#)), το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι το πλεονέκτημα που αποκόμισαν οι επενδυτές των ΟΟΣ δεν ήταν επιλεκτικό και ότι η αιτιολογία σχετικά με τα κριτήρια περί στρεβλώσεως του ανταγωνισμού και περί επηρεασμού του εμπορίου ήταν ανεπαρκής. Κατά συνέπεια, η απόφαση της Επιτροπής ακυρώθηκε χωρίς το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως και επιχειρημάτων που προέβαλαν οι προσφεύγουσες. Το Δικαστήριο, επιληφθέν κατόπιν αιτήσεως αναίρέσεως ασκηθείσας από την Επιτροπή, αναίρεσε, με την απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Ισπανίας κ.λπ.⁵ ([C-128/16 P](#)), την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι το Γενικό Δικαστήριο, κατά την ανάλυση του επιλεκτικού χαρακτήρα των φορολογικών μέτρων, είχε εφαρμόσει εσφαλμένα τις διατάξεις της Συνθήκης περί κρατικών ενισχύσεων και, αντιθέτως προς ό,τι είχε δεχθεί, η απόφαση της Επιτροπής δεν ήταν ελλιπώς αιτιολογημένη. Αφού διαπίστωσε ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είχε αποφανθεί επί του συνόλου των λόγων που είχαν προβληθεί

¹ Απόφαση 2014/200/ΕΕ της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2013, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.21233 C/11 (πρώην NN/11, πρώην CP 137/06) που έθεσε σε εφαρμογή η Ισπανία – Φορολογικό καθεστώς που διέπει ορισμένες συμφωνίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, γνωστό και ως «ισπανικό φορολογικό καθεστώς χρηματοδοτικής μίσθωσης» (ΕΕ 2014, L 114, σ. 1).

² Κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

³ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

⁴ Βλ. [AT 150/15](#) στα αγγλικά.

⁵ Βλ. [AT 115/18](#) στα αγγλικά.

ενώπιόν του, το Δικαστήριο έκρινε ότι η διαφορά δεν ήταν ώριμη προς εκδίκαση και, κατά συνέπεια, ανέπεμψε τις υποθέσεις στο Γενικό Δικαστήριο

Με την απόφαση κατόπιν αναπομπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2020, Ισπανία κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-515/13 RENV και T-719/13 RENV), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές τις οποίες είχαν ασκήσει οι προσφεύγουσες.

Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, πρώτον, τον χαρακτηρισμό των φορολογικών μέτρων ως κρατικών ενισχύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, ανέλυσε, κατ' αρχάς, αν η Επιτροπή μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν υπό το καθεστώς STL, θεωρούμενο συνολικώς, είχαν επιλεκτικό χαρακτήρα. Αφού υπενθύμισε τη νομολογία σχετικά με τον επιλεκτικό χαρακτήρα που απορρέει από τη διακριτική ευχέρεια των εθνικών διοικήσεων κατά την άσκηση των φορολογικών τους αρμοδιοτήτων⁶, **το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε ότι το απορρέον από το επίμαχο φορολογικό καθεστώς πλεονέκτημα χορηγείτο από τη φορολογική αρχή στο πλαίσιο ενός συστήματος προηγούμενης εγκρίσεως βάσει αορίστως διατυπωμένων κριτηρίων τα οποία έχρηζαν ερμηνείας, η οποία δεν ήταν σαφώς οριοθετημένη.** Ως εκ τούτου, η φορολογική αρχή μπορούσε να καθορίσει την ημερομηνία ενάρξεως της αποσβέσεως σε συνάρτηση με περιστάσεις περιγραφόμενες κατά τρόπο που παρείχε σημαντική διακριτική ευχέρεια στη φορολογική αρχή. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, λόγω των στοιχείων αυτών, η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας μπορούσε να ευνοήσει τους δικαιούχους έναντι άλλων υποκείμενων στον φόρο που βρίσκονταν σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση. Ειδικότερα, ήταν δυνατό άλλοι ΟΟΣ να μην μπορούν να επωφεληθούν από την πρόωρη απόσβεση υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. **Επιπλέον, προκειμένου να απορρίψει το επιχείρημα ότι, στην πράξη, έλαβαν έγκριση όλοι οι δραστηριοποιούμενοι στον επίμαχο τομέα ΟΟΣ, το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε ότι, λαμβανομένου υπόψη του de jure διακριτικού χαρακτήρα της νομοθεσίας, μικρή σημασία έχει αν η νομοθεσία αυτή εφαρμόζεται de facto κατά διακριτική ευχέρεια.** Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού ότι, **δεδομένου του επιλεκτικού χαρακτήρα ενός εκ των μέτρων που παρείχε δυνατότητα αποκομίσεως οφέλους από το καθεστώς STL στο σύνολό του, ήτοι της εγκρίσεως της πρόωρης αποσβέσεως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι το σύστημα ήταν επιλεκτικό στο σύνολό του.** Το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε, στη συνέχεια, ότι η αγορά της αγοραπωλησίας ποντοπόρων πλοίων ήταν ανοιχτή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και ότι η μείωση της τιμής ενός πλοίου κατά 20 έως 30 % απειλούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην αγορά αυτή στην οποία δραστηριοποιούνταν οι ΟΟΣ. Επομένως, **πληρούνταν οι προϋποθέσεις σχετικά με τον κίνδυνο στρεβλώσεως του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.** Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως περί εσφαλμένου χαρακτηρισμού μέτρου ως κρατικής ενισχύσεως.

Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, δεύτερον, την ανάκτηση των παράνομων ενισχύσεων και απέρριψε τους διάφορους λόγους που προέβαλαν συναφώς οι προσφεύγουσες. Ειδικότερα, απέρριψε την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι είχαν λάβει από την Επιτροπή συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις από τις οποίες προέκυπτε ότι το επίμαχο καθεστώς δεν ενέπιπτε στην έννοια της «κρατικής ενισχύσεως». Εξάλλου, **το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Επιτροπή είχε λάβει δεόντως υπόψη, στην απόφασή της, την απαίτηση περί ασφάλειας δικαίου, για αυτόν δε τον λόγο είχε περιορίσει χρονικώς την ανάκτηση των παράνομων ενισχύσεων.** Ειδικότερα, η ανάκτηση των ενισχύσεων περιορίστηκε στις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως για τους γαλλικούς φορολογικούς ΟΟΣ η οποία εξάλειψε την κατάσταση νομικής αβεβαιότητας που απέρρεε από την

⁶ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου, Γαλλία κατά Επιτροπής (C-241/94, σκέψη 23), της 29ης Ιουνίου 1999, DM Transport (C-256/97, σκέψη 27), της 18ης Ιουλίου 2013, Ρ (C-6/12, σκέψη 27) και της 25ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Ισπανίας κ.λπ. (C-128/16 Ρ, σκέψη 55). Αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 28ης Νοεμβρίου 2008, Hotel Cipriani κ.λπ. Κατά Επιτροπής (T-254/00, T-270/00 και T-277/00, σκέψη 97) και της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Port autonome du Centre et de l'Ouest κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-673/17, μη δημοσιευθείσα, σκέψη 188).

απόφαση Brittany Ferries ⁷. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η δημοσίευση της αποφάσεως αυτής είχε εξαλείψει κάθε νομική αβεβαιότητα δεδομένου ότι, με την απόφαση αυτή, καθεστώς συγκρίσιμο με το καθεστώς STL είχε χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η εγκυρότητα της διαπιστώσεως αυτής δεν ετίθετο εν αμφιβόλω από μεταγενέστερες περιστάσεις, όπως είναι η φερόμενη αδράνεια της Επιτροπής έναντι του επίμαχου καθεστώτος.

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε επίσης τον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση των αρχών που διέπουν την ανάκτηση των ενισχύσεων. Οι προσφεύγουσες επέκριναν την απόφαση της Επιτροπής καθόσον διέταξε την ανάκτηση του συνόλου της ενισχύσεως από τους επενδυτές (τα μέλη των ΟΟΣ) μολονότι μέρος του φορολογικού πλεονεκτήματος είχε μεταφερθεί στις ναυτιλιακές εταιρίες. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή είχε αποφασίσει ότι οι ναυτιλιακές εταιρίες δεν ήταν οι αποδέκτες της ενισχύσεως, οπότε η διαταγή ανακτήσεως αφορούσε αποκλειστικώς και συνολικά τους επενδυτές, οι οποίοι ήταν οι μόνοι αποδέκτες ολόκληρης της ενισχύσεως λόγω της φορολογικής διαφάνειας των ΟΟΣ. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή, χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα, διέταξε την ανάκτηση του συνόλου της ενισχύσεως από τους επενδυτές, μολονότι αυτοί μετέφεραν μέρος του πλεονεκτήματος σε άλλες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι αυτές δεν θεωρούνταν αποδέκτες της ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, οι επενδυτές ήταν εκείνοι οι οποίοι καρπώθηκαν πράγματι την ενίσχυση, δεδομένου ότι η εφαρμοστέα ρύθμιση δεν τους επέβαλλε τη μεταφορά μέρους της ενισχύσεως σε τρίτους.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποιήσεώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

⁷ Η απόφαση Brittany Ferries, η οποία εκδόθηκε το 2001, οδήγησε τους επιχειρηματίες στο συμπέρασμα ότι φορολογικά πλεονεκτήματα, όπως τα μέτρα που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του καθεστώτος STL, θα μπορούσαν να συνιστούν μέτρα γενικού χαρακτήρα και, επομένως, δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις. Εντούτοις, κατά την Επιτροπή, η κατάσταση νομικής αβεβαιότητας εξέλιπε κατά τον χρόνο εκδόσεως αποφάσεως για τους γαλλικούς φορολογικούς ΟΟΣ, η οποία δημοσιεύθηκε στις 30 Απριλίου 2007, καθόσον βάσει αυτής ένας συνετός και ενημερωμένος επιχειρηματίας θα έπρεπε να θεωρήσει ότι καθεστώς παρόμοιο με το καθεστώς STL θα μπορούσε να συνιστά κρατική ενίσχυση.